

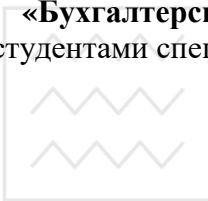
Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра обліку і аудиту

06-02-142

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійного вивчення навчальної дисципліни
«Бухгалтерський облік в управлінні підприємством»
студентами спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит» денної
та заочної форм навчання

Національний університет водного господарства
та природокористування

Європейська кредитно-трансферна система

Рекомендовано методичною
комісією за спеціальністю
8.03050901 «Облік і аудит»
Протокол № _
від «__» вересня 2015 р.

Рівне – 2015

Національний університет

водного господарства

та природокористування

Методичні вказівки до самостійного вивчення навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» студентами спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит» денної та заочної форм навчання / С.О. Левицька, О.О. Осадча. – Рівне: НУВГП, 2015. – 37 с.

Упорядники: *Левицька С.О.*, д.е.н., професор кафедри обліку і аудиту, *Осадча О.О.*, к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

Відповідальна за випуск: *Лазарюшина І. Д.*, д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту

Національний університет

водного господарства

та природокористування

ЗМІСТ

1.	Загальні положення.....	3
2.	Тематичний зміст дисципліни.....	4
3.	Обсяг і види самостійної роботи.....	7
4.	Картка оцінювання студентів.....	13
5.	Тести.....	14
6.	Термінологічний словник.....	32
7.	Рекомендована література.....	36

© Левицька С.О., Осадча О.О., 2015

© НУВГП, 2015

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дисципліна «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» вивчається студентами денної та заочної форм навчання згідно з навчальним планом.

Мета дисципліни: формування системи знань з підготовки облікової інформації як основи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством.

Завдання дисципліни, вивчення концептуальних засад використання бухгалтерського обліку як інформаційного джерела для управління підприємством; набуття вмінь побудови та трансформації бухгалтерського обліку в системі управління підприємством.

Предмет дисципліни: сукупність теоретичних та практичних аспектів формування облікової інформації для управління економічним суб'єктом.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях бухгалтерського обліку та фінансової звітності, управлінського обліку, аудиту, менеджменту організації підприємницької діяльності, економіки підприємства, нормативного регулювання діяльності підприємств всіх форм власності.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- теорію, методологію, практику формування облікової інформації для сучасних і потенційних потреб управління підприємством;
- теоретичні, методичні та практичні засади використання бухгалтерського обліку як інформаційного джерела в управлінні підприємством;
- порядок формування фінансової звітності, внутрішньої управлінської звітності для управління підприємством;
- сутність професійного судження та порядок його застосування в бухгалтерському обліку.

Студенти також повинні вміти:

- класифікувати облікову інформацію, будувати систему бухгалтерського обліку для потреб управління;
- організувати формування облікової інформації за стадія-

- ми облікового процесу, управляти якістю бухгалтерського обліку, контролювати якість облікової інформації;
- здійснювати підготовку фінансової звітності, визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, консультувати управлінський персонал підприємства щодо інформативності облікової інформації та очікувану динаміку показників в перспективі;
 - розробляти внутрішні форми управлінської та бухгалтерської звітності для управління економічним суб'єктом, оцінювати інформаційні потреби користувачів, якість облікової інформації;
 - застосовувати техніки та методики надання облікової інформації для сучасних та потенційних потреб управління підприємством.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Методична складова інформаційного забезпечення в розрізі підсистем господарського обліку підприємств

Тема 1. Сутність та місце облікової інформації в управлінні підприємством

Методологія обліку господарської діяльності підприємств різних форм власності. Визначення методу, методології та процедури облікового процесу. Інформаційне забезпечення менеджменту організації збалансованої операційної діяльності підприємств. Економічна вигода інформаційного ресурсу: оцінка, облік.

Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством

Основні засади та нормативне регулювання бухгалтерського обліку підприємницької діяльності. Особливості підсистем інтегрованої системи господарського обліку: бухгалтерський (базовий), внутрішньогосподарський (управлінський), статистичний, податковий облік господарських операцій.

Рекомендована структура наказу про облікову політику для підприємств-платників податків і зборів. Критерії ефективності документальних процесів на підприємствах.

Тема 3. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності

Принципи та якісні характеристики фінансової звітності. Управлінська роль приміток до річної фінансової звітності: загальні вимоги до складу Приміток, групи інформації для розкриття в Примітках. Організаційні засади підготовки внутрішньої управлінської звітності. Особливості обліку та звітності центрами відповідальності: ЦВ «Витрат», ЦВ «Виручка» (реалізація, збут), ЦВ «Прибутку», ЦВ «Інвестицій» (фінансування, постачання).

Тема 4. Оцінювання очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень

Організаційне забезпечення роботи економічного персоналу. Критерії забезпечення ефективності обліково-економічної служби. Рациональні форми поділу праці. Перспективний розвиток облікової системи підприємства: адміністративне та фінансове забезпечення. Реформування принципів бухгалтерського обліку підприємницької та непідприємницької діяльності на основі МСБО: нормативне та організаційне забезпечення, очікувані результати.

Тема 5. Облікова політика в ціноутворенні

Мета та завдання процесів ціноутворення, облік елементів ціни (гуртової, закупівельної, роздрібною). Практика та нормативне регулювання застосування трансфертних цін. Методи розрахунку трансфертних цін. Практичне застосування трансфертних цін: обліковий та податковий підходи. Поняття трансфертного ціноутворення та контрольованих операцій відповідно до Податкового кодексу України

Тема 6. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства

Економічна вигода як оцінка: корисності активів, доходів і витрат суб'єкта господарської діяльності, виробничого потенціалу

суб'єкта. Сутність поняття «економічна вигода»: економічні, облікові, нормативні підходи. Економічна вигода в операціях підприємницької та непідприємницької діяльності: управлінський та бухгалтерський методичні підходи. Визнання соціальної (соціально-економічної) вигоди як оцінки доходу.

Змістовий модуль 2. Причинно-наслідкові зв'язки за даними обліково-аналітичного інформаційного ресурсу

Тема 7. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством

Поняття сталого (стабільного, врівноваженого) обліку господарської діяльності. Нормативне регулювання на макро- та мікрорівнях принципів збалансованої підприємницької та непідприємницької діяльності. Економічний підхід до концепції стійкого розвитку.

Тема 8. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством

Організаційні та методичні особливості функціонування інформаційної бази управлінського обліку. Бухгалтерський та внутрішньогосподарський облік в системі управлінського обліку. Організація фінансово-управлінського аналізу та внутрішнього аудиту діяльності центрів відповідальності «Витрати». Міжнародна практика аналітичних досліджень показників фінансової звітності.

Тема 9. Бухгалтерський облік для прийняття екологічних рішень

Міжнародна та вітчизняна практика екологічно безпечного виробництва: економічні, облікові, нормативні підходи. Податковий менеджмент обов'язкових екологічних платежів. Відображення в звітності показників еколого-економічної та соціально-екологічної збалансованості.

Тема 10. Бухгалтерський облік для прийняття соціальних рішень

Соціальна складова стійкості розвитку: соціальна відповідальність бізнесу, формування соціального пакета,

відображення витрат соціального характеру. Показники соціальної збалансованості операційної діяльності: методика визначення, відображення на рахунках бухгалтерського обліку та у формах фінансової звітності підприємства.

Тема 11. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства

Поняття ризиків в підприємницькій діяльності. Способи зменшення ризику. Економічна безпека підприємства та фактори її досягнення. Оцінка ризику за даними обліку та звітності. Модель аудиторського ризику: розрахунок, оцінка, оптимізація. Управління ризиками підприємства. Обґрунтування провідних завдань та методів нейтралізації ризиків

Тема 12. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку

Критерії ефективності організації облікової системи підприємства. Результативність методичної, технологічної та адміністративної складових організації облікової системи підприємства. Методико-організаційні підходи гармонізації принципів бухгалтерського обліку та податкового законодавства. Тимчасові та постійні податкові різниці: визначення, облік на рахунках та у формах звітності.

3. ОБСЯГ І ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до аудиторних занять – 16 год.;
- підготовка до контрольних заходів – 17 год.;
- підготовка питань, які не розглядаються під час аудиторних занять – 45 год.

Усього – 78 год.

Під час виконання самостійної роботи студенти поглиблюють отримані знання та самостійно вивчають матеріал окремих тем (для заочної форми навчання) шляхом опрацювання відповідної літератури, здійснюють підготовку до практичних занять.

Самостійну роботу студентів передбачено як основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у вільний від аудиторних занять час, що також проводиться у формі наукових рефератів за нижченаведеними питаннями відповідно до варіантів, визначених викладачем. Текстова частина викладається на стандартному папері формату А4 (210мм*297мм) з одного боку. Поля: верхнє, нижнє, ліве – 20 мм, праве – 10 мм. Самостійна робота може бути рукописною або друкованою і виконується українською мовою. Загальний обсяг тексту повинен становити не більше 10-15 сторінок. Текст поділяється на розділи, підрозділи, пункти, підпункти відповідно до змісту.

Завдання для самостійної роботи студентів денної форми навчання подано у табл. 1.

Таблиця 1

Завдання для самостійної роботи студентів денної форми навчання

№ з/п	Тема самостійної роботи	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	Література
1	2	3	4	5
1.	Інформаційне забезпечення збалансованої операційної діяльності підприємств (на прикладі)	Обліково-аналітичне забезпечення показників економічного розвитку, соціальної забезпеченості та екологічної безпеки господарської діяльності. Інтегрована звітність за показниками збалансованості, обґрунтування альтернатив перспективного їх забезпечення. Автоматизація обліково-аналітичного забезпечення.	3	[1, с. 213-248; 4, с. 19-37]

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

2.	Документаційні процеси як інструмент інформаційного забезпечення менеджменту організації господарської діяльності (на прикладі....)	Організаційні питання повного, своєчасного, результативного інформаційного супроводу управлінських рішень. Об'єкти документування з урахуванням потреб раціонального використання виробничих ресурсів, технологічні підходи	3	[16; 17, с. 118-145]
3.	Інформативність внутрішньої управлінської звітності підприємств промисловості/бюджетних установ на прикладі Центрів відповідальності «.....»	Міжнародна практика функціонування управлінського обліку, створення центрів відповідальності. Практичні підходи реорганізації операційної діяльності з метою створення пріоритетних центрів відповідальності	3	[1, с. 329-367; 15, с. 89-102]
4.	Поняття та роль інтегрованої звітності за показниками результативності фінансово-господарської діяльності підприємств (на прикладі ...)	Оцінка діючих форм фінансової звітності на предмет прийняття перспективних та стратегічних управлінських рішень. Альтернативні пропозиції щодо визначення додаткових показників (фінансових, натуральних, якісних) для оприлюднення об'єктивної оцінки ресурсного потенціалу суб'єкта.	3	[1, с. 298-305; 7, с. 115-126]

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

5.	Перспективний розвиток облікової системи підприємства: адміністративне та фінансове забезпечення (на прикладі ...)	Розвиток об'єктів обліку та облікової системи в цілому в умовах економічних трансформацій. Функціональне вирішення питань формування показників перспективного та стратегічного розвитку	3	[3, с. 45-61; 4, с. 415-426]
6.	Практичне застосування трансфертних цін: обліковий та податковий підходи (на прикладі ...)	Функціональне призначення трансфертних цін на вітчизняному ринку. Методика формування трансфертних цін з урахуванням потреб менеджменту організації підприємницької діяльності, їх документування та відображення в обліку. Автоматизація формування трансфертних цін	3	[10; 17, с. 204, 221-222]
7.	Оцінка ресурсного потенціалу суб'єкта. Економічна вигода як ідентифікатор активу, доходів, витрат: управлінський та бухгалтерський підходи (на прикладі ...)	Поняття економічного потенціалу та його відображення у формах фінансової звітності. Оцінка економічної вигоди: вартісна, кількісна, якісна, облікова	3	[2, с. 25-35]

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

8.	Інформаційне розкриття економічної вигоди в операціях підприємницької / неприємницької діяльності (на прикладі	Поняття економічної вигоди: економічне, облікове, нормативне трактування. Складові облікової оцінки економічної вигоди для суб'єктів підприємницької діяльності та неприбуткових організацій	3	[1, с. 85-91; 17, с. 116-132]
9.	Показники соціальної, економічної та екологічної складових операційної діяльності на прикладі промислових підприємств / бюджетних установ (на прикладі ...)	Сутність показників економічної (господарської) діяльності, соціального забезпечення та екологічної безпеки, їх облікова оцінка. Пріоритетність комплексної системи оцінювання збалансованості в розрізі зазначених показників, їх розкриття у фінансовій звітності. Технологія автоматизованої підготовки інформації	3	[11; 18, с. 396-404]
10.	Управлінські підходи фінансово-управлінського аналізу господарської діяльності (на прикладі.....)	Інформативність форм та видів аналізу (в т.ч. фінансового, управлінського). Альтернативні аналітичні процедури та їх роль у формуванні перспективи та стратегії розвитку. Автоматизована обробка аналітичних процедур	3	[15, с. 192-208]

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

11.	Функціональна роль внутрішнього операційного аудиту в системі менеджменту організації господарської діяльності (на прикладі...)	Практичне впровадження внутрішнього операційного аудиту (форм операційного аудиту): організаційні, методичні, технологічні підходи. Обліково-аналітичне інформаційне забезпечення як фактор результативності операційного аудиту. Використання інформаційних технологій	3	[1, с. 506-523; 8, с. 112-129]
12.	Критерії корисності інформаційного ресурсу суб'єкта підприємницької / непідприємницької діяльності, його обліково-аналітичні показники та їх оцінка (на прикладі...)	Цільова організація обліково-аналітичного забезпечення аудиту господарської діяльності з урахуванням оперативних пріоритетів та стратегічної місії суб'єкта. Схема документообігу та її автоматизація	3	[1, с. 629-633; 16]
13.	Практичні підходи в управлінні ризиками: види ризиків, їх оцінка, методи нівелювання (на прикладі...)	Оцінка ризику підприємницької діяльності за даними обліку та звітності. Заходи адміністративного впливу на страхування ризику, його недопущення, мінімізацію наслідків	3	[8, с. 211-226]

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

14.	Інноваційні методи внутрішнього аудиту доходів та витрат операційної діяльності в умовах економічних трансформацій (на прикладі...)	Об'єкти аудиту доходів та витрат операційної діяльності з урахуванням формування показників кінцевого фінансового результату діяльності суб'єкта. Інформативність внутрішнього аудиту (його видів), документування результатів як інформаційної бази для прийняття оперативних, перспективних та стратегічних рішень	3	[8, с. 412-441]
15.	Реформація обліку бюджетних установ як невід'ємна складова євроінтеграційних процесів: практичні підходи реалізації (на прикладі...)	Інформативність чинної системи обліку використання бюджетних асигнувань та власних надходжень органів державного сектора (крім бюджетних установ). Проблеми реалізації етапів державної програми реформування бюджетного обліку, альтернативи їх вирішення	3	[7, с. 376-381]
Всього:			45	

4. КАРТКА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Картку оцінювання видів самостійної навчальної діяльності студентів наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Картка оцінювання студентів

№ з/п	Види навчальної діяльності	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
1	2	3	4	5
1.	Відвідування лекцій	щотижня	журнал викладача, конспект	0,5 б. за академічну годину
2.	Відвідування практичних занять	за розкладом	журнал викладача	0,5 б. за академічну годину
3.	Виконання практичної роботи	щотижня	журнал викладача	2 б. за практичне заняття
4.	Написання самостійних робіт	протягом семестру	самостійні роботи студента	10 б.
5.	Написання модульної роботи	протягом семестру	модульна робота	20 б.
6.	Підготовка реферату на обрану та узгоджену тему	протягом семестру	реферат	3,5 б. за один реферат
7.	Захист реферату на обрану та узгоджену тему	протягом семестру	реферат	2 б. за один реферат
8.	Виступ з доповіддю на студентській науковій конференції	впродовж семестру	довідка про виступ	5 б. за один виступ
9.	Публікація статті на тематику, що відповідає дисципліні в наукових виданнях	впродовж семестру	опублікована стаття	5 б. за одну статтю

5. ТЕСТИ

1. До складу елементів методу бухгалтерського обліку не включаються:

- А) документування
- Б) оцінка
- В) калькулювання
- Г) аналіз

2. В умовах застосування комп'ютерних систем бухгалтерського

обліку:

- А) не змінюється система бухгалтерського обліку;
- Б) не підвищується загальний рівень управління роботою облікового персоналу
- В) наукові основи теорії та організації бухгалтерського обліку залишаються незмінними
- Г) не змінюється швидкість процесів документообігу

3. Інформаційні виробничі ресурси (ІР) – активи суб'єкта господарської діяльності, для визнання яких мають бути визначені:

- А) справедлива вартість їх оприбуткування;
- Б) матеріально-відповідальна особа за їх збереженням;
- В) оцінка балансової вартості;
- Г) критерії переоцінки

4. Інформаційні виробничі ресурси можна класифікувати за критеріями:

- А) підприємницької та непідприємницької діяльності (яку такі ресурси забезпечують);
- Б) за терміном використання;
- В) за формою власності відповідного суб'єкта;
- Г) за всіма переліченими характеристиками

5. Що може сьогодні гальмувати розвиток національної облікової бази:

- А) національні стандарти встановлюють форми фінансової звітності, що не обмежують можливість підприємства об'єднувати або виділяти окремі статті залежно від їх суттєвості;
- Б) українські стандарти не дуже стислі за обсягом, містять достатньо пояснювальних параграфів, які наведено в МСФЗ;
- В) національні П(С)БО вимагають повного розкриття інформації лише від підприємств, що оприлюднюють річну фінансову звітність;
- Г) національні стандарти не передбачають щоквартальної звітності за показниками позабалансового обліку.

6. До стратегічних напрямків розвитку бухгалтерського обліку в Україні можуть бути віднесені:

А) адаптація нормативно-правової бази бухгалтерського обліку в Україні до законодавства Європейського Союзу з бухгалтерського обліку та фінансової звітності;

Б) удосконалення методологічних засад облікової політики суб'єктів державного сектору економіки;

В) реформування бухгалтерського обліку діяльності, що фінансується власниками (засновниками);

Г) розвиток бухгалтерської професії, зокрема, первинна підготовка бухгалтерів громадськими професійними організаціями.

7. Джерело отримання інформації на підприємствах – єдина інтегрована система господарського обліку, яка включає:

А) бухгалтерський, внутрішньогосподарський (управлінський), статистичний, податковий облік господарських операцій;

Б) бухгалтерський, управлінський, податковий облік господарських операцій;

В) бухгалтерський облік, управлінський облік, облік розрахунків з бюджетом за податками та зборами, статистичний облік ;

Г) бухгалтерський, статистичний, податковий облік господарських операцій.

8. Управлінський, внутрішньогосподарський та бухгалтерський облік:

А) мають одну інформаційну базу – бухгалтерський облік;

Б) мають кожен ідентифіковану правову облікову базу;

В) нормативно врегульованим є тільки бухгалтерський облік ;

Г) жодне з перелічених тверджень не є вірним.

9. Організацію облікової системи (підсистем обліку) суб'єкта як процесу отримання, узагальнення та передачі інформації за результатами господарської діяльності розглядають комплексно за трьома складовими:

А) методологічною, технологічною, адміністративною – це є доцільним;

Б) методологічною, фінансовою, адміністративною;

В) методологічною, технологічною;

Г) методологічною, фінансовою.

10. Елементи наказу про облікову політику підприємства, валовий дохід якого за минулий рік більше 100 млн. грн., доцільно гармонізувати (за бухгалтерським обліком та обліком розрахунків з бюджетом за податками і зборами) в частині:

- А) періодичності проведення переоцінки необоротних активів;
- Б) обрання методу нарахування резерву сумнівних боргів;
- В) затвердження субрахунків аналітичного обліку;
- Г) за всіма переліченими питаннями, незалежно від валових доходів платника податку за минулий звітний рік.

11. Для графіка документообігу характерно:

- А) організовує його керівник підприємства;
- Б) затверджує графік головний бухгалтер окремим Положенням про документообіг;
- В) вимоги головного бухгалтера щодо порядку складання і подання до бухгалтерії та опрацювання документів є рекомендаційними для всіх підрозділів і служб підприємства;
- Г) затверджує графік керівник підприємства в наказі.

12. Серед перелічених питань практичного впровадження графіка документообігу не є проблемними:

- А) недостатність (за обсягом, оперативністю тощо) інформаційного забезпечення;
- Б) відсутність якісного програмного забезпечення;
- В) сприяння контролю розвитку і поглиблення самостійності підприємств
- Г) немає правильної відповіді

13. Первісна вартість основних засобів, створених господарським способом, визначена як сума прямих та загальновиробничих витрат, безпосередньо пов'язаних з їхнім виготовленням. Однак, остаточна величина ОЗ по завершенню робіт оцінена на рівні справедливої вартості створених основних засобів (сума перевищення списана на інші витрати діяльності). Це підпорядковано принципам фінансової звітності:

- А) історичної собівартості;
- Б) обачності;
- В) історичної собівартості та обачності;

Г) нарахування витрат.

14. На підприємстві проведена переоцінка запасів за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації. Це відповідає принципам фінансової звітності:

- А) історичної собівартості;
- Б) обачності;
- В) превалювання сутності над юридичною формою;
- Г) нарахування витрат.

15. Принципи фінансової звітності, що врегульовані національним обліковим законодавством:

- А) принцип фактичної реалізації;
- Б) принцип двосторонньої тотожності (або двохсторонності);
- В) принцип безперервності;
- Г) принцип галузевої практики.

16. Примітки включають три групи інформації, серед яких:

А) організаційно-економічна характеристика суб'єкта;
Б) інформація, яка наведена безпосередньо у фінансових звітах;
В) інформація, що містить додатковий аналіз статей звітності для забезпечення її зрозумілості та достовірності;

Г) будь-яку додаткову фінансову інформацію за рішенням керівника

17. До змін в обліковій політиці не належать зміни:

А) методів нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів;

Б) порядку визначення величини резерву сумнівних боргів;

В) методу оцінки ступеня завершеності операцій з надання послуг;

Г) методи обліку операцій, що в попередніх періодах не відбувались.

18. Цінова політика щодо трансфертних цін на основну продукцію та її складові базується на принципі:

- А) мінімізації витрат;
- Б) оптимізації технологічного циклу;

- В) збільшенні обсягів виробництва;
- Г) оптимізації грошового потоку.

19. Серед факторів ефективності обліково-економічної служби в залежності від організаційної структури підприємства:

- А) визначення мінімальної штатної структури облікового апарату;
- Б) ротація кадрів з метою підвищення їх кваліфікації;
- В) раціональна організація робочих місць бухгалтерів;
- Г) налагодження дієвої системи контролю за своєчасним приходом на роботу працівників бухгалтерії.

20. Наукова організація праці включає:

- А) кооперування та спеціалізацію роботи;
- Б) чітку організацію робочих місць;
- В) забезпечення комунікацій між обліково-економічним персоналом;
- Г) поділ, кооперування, організацію робочих місць, обслуговування їх, створення сприятливих умов праці.

21. Для головного бухгалтера характерно:

- А) призначається або звільняється з посади власником (засновниками) підприємства;
- Б) підлеглий безпосередньо керівнику, несе відповідальність за дотримання єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку;
- В) не приймає участі в забезпеченні контролю активів, в проведенні спільно з іншими службами економічного аналізу фінансово-господарської діяльності;
- Г) не надає керівництву інформацію про господарську ситуацію і висновки, які впливають з обліково-аналітичної її оцінки.

22. Бухгалтерія займається:

- А) обліковими питаннями;
- Б) обліковими, загальноекономічними, фінансовими плановими питаннями та прогнозуванням діяльності підприємства на найближчу та довгострокову перспективу;
- В) обліковими, загальноекономічними питаннями;
- Г) працює за вказівками керівника підприємства.

23. Вплив кольору на функції організму очевидний. Зокрема, рекомендації щодо кольору в кабінеті головного бухгалтера:

- А) блакитний;
- Б) зелений;
- В) жовтий;
- Г) зелений або блакитний.

24. Ідентифіковані транспортні витрати по доставці товарів в торгівлі обліковуються:

- А) за дебетом рахунку обліку придбаних товарів (рах. 281);
- Б) за дебетом рах. 289, з наступним розподілом при списання їх в кінці місяця;
- В) за дебетом рах. 209, з наступним розподілом при списання їх в кінці місяця;
- Г) за будь-яким вище переліченим варіантом, відповідно до обраної облікової політики.

25. В договорі купівлі-продажу серед умов постачальника товарів: передача ризиків – в момент передачі товару зі складу в магазин. Відповідно до П(С)БО 15 доход (виручка) від реалізації товарів визначається:

- А) в момент продажу товару зі складу;
- Б) в момент продажу такого товару з магазину;
- В) в момент надходження коштів від покупця;
- Г) в момент продажу такого товару з магазину на умовах попередньої оплати або оплати після оприбуткування

26. Для визначення торговельної націнки на реалізовані товари характерно:

- А) проводиться по кожному моменту відвантаження;
- Б) за розрахунком середньої торговельної націнки на реалізовані товари;
- В) метод залежить від виду торгівлі – оптова, роздрібна;
- Г) проводиться по одному з двох варіантів за вибором підприємства і є елементом його облікової політики, що не змінюється впродовж року.

27. Для трансфертних цін властиво:

- А) складають комерційну таємницю, а рівень і співвідношення цін значно відрізняються від продажу їх на ринку;
- Б) трансфертна ціна може встановлюватися тільки на готові вироби, напівфабрикати, сировину;
- В) використання трансфертних цін не здатне істотно впливати на конкурентоспроможність суб'єкта (через його цінову політику з дочірніми підприємствами);
- Г) не можуть бути меншими від собівартості відповідного товару (продукції).

28. Застосування трансфертних цін має ряд негативних моментів для економіки:

- А) формує недовіру інвесторів (які вивчають кон'юнктуру попиту, рівень цін);
- Б) оптимізують внутрішні потоки для материнської та дочірніх фірм;
- В) відповідають в більшості випадків справедливій вартості такої поставки;
- Г) регулюються виключно інтересами материнської компанії.

29. Надходження економічної вигоди на підприємство малоімовірно у випадках:

- А) придбані за гроші для торгівельної діяльності товари продані на умовах оплати в наступному періоді;
- Б) по непогашеній дебіторській заборгованості одержано інформацію щодо банкрутства дебітора;
- В) на фінансові інвестиції в акції підприємству-інвестору нараховано дивіденди від інвестованого підприємства;
- Г) списана дебіторська заборгованість у зв'язку з терміном позовної давності.

30. В діяльності громадської організації характерно одержання:

- А) матеріальної вигоди (економічна вигода);
- Б) соціальної вигоди;
- В) соціально-економічного ефекту;
- Г) будь-яка з перелічених форм доходів.

31. Яка кореспонденція рахунків свідчить про потенційну

економічну вигоду:

- А) Дт311 – К702;
- Б) Дт361- Кт701;
- В) Дт631-Кт701;
- Г) Дт301-Кт 331.

32. Надходження ресурсів визнається активом, якщо:

- А) існує ймовірність того, що суб'єкт отримає майбутні економічні вигоди чи пов'язаний з активом потенціал корисності;
- Б) можна достовірно оцінити справедливу вартість активу;
- В) суб'єкт господарювання отримує контроль над ресурсами;
- Г) підтверджуються всі перелічені вище умови.

33. Для інших доходів характерно:

- А) списуються на фінансовий результат від операційної діяльності;
- Б) виникають в результаті уцінки основних засобів;
- В) списуються на фінансовий результат від інших операцій;
- Г) виникають за операціями з безоплатного оприбуткування необоротних активів

34. Прибуток підприємства може використовуватись на операції:

- А) поповнення резервного фонду;
- Б) нарахування премій за підсумками року;
- В) компенсацію понаднормативних витрат відрядженому;
- Г) на будь-які з перелічених вище операцій за рішенням керівника.

35. До мотиваційних показників соціального захисту членів трудового колективу відносяться:

- А) оплата непрацездатності за рахунок підприємства, додаткові оплачувані відпустки;
- Б) оплата витрат на лікування працівників;
- В) оплата витрат на оренду;
- Г) оплата вартості проїзду.

36. До показників екологічно-безпечного виробництва відносяться:

- А) додаткове посилене харчування для працівників молодших від 23-х років;
- Б) якість внутрішнього та зовнішнього повітря;
- В) захисні екрани на моніторах;
- Г) спецодяг для вантажників.

37. Сучасна концепція збалансованої системи показників (BSC):

- А) не дає вартісної оцінки матеріальних та нематеріальних активів;
- Б) не має відношення до бізнес-планування;
- В) не розкриває оцінку збалансованості підприємницької діяльності;
- Г) не орієнтує за своїми даними на стратегічне управління.

38. Для розкриття інформації щодо збалансованості господарської діяльності підприємства необхідно врегулювати:

- А) розкриття показників збалансованості у Ф№1 «Звіт про фінансовий стан»;
- Б) розробити та затвердити в наказі про облікову політику внутрішні документи первинного обліку та внутрішні форми звітності за показниками збалансованості;
- В) пріоритет показників економічних, та/або екологічних, та/або соціальних.
- Г) призначити відповідальну особу за ведення обліку та звітності за показниками збалансованості.

39. Зміст показників соціальної відповідальності бізнесу можна представити:

- А) як сукупність чотирьох блоків: забезпечення здоров'я; розвиток корпоративної культури; навчання, підвищення кваліфікації; відпочинок та розваги; мотивація праці;
- Б) як забезпечення здорових та безпечних умов праці;
- В) як безумовне виконання соціального пакету;
- Г) як будь-що з перелічених вище тверджень.

40. Серед особливостей методики обліку соціально-екологічної складової господарської діяльності підприємства:

А) використання синтетичних та аналітичних рахунків до рахунків екологічних та соціальних витрат, затвердження на підприємстві внутрішньої звітності за виконаннями показників соціально-екологічних напрямків діяльності;

Б) контроль за виконанням показників соціального забезпечення та екологічної безпеки;

В) аналіз соціального пакету на предмет максимального залучення коштів фінансування;

Г) всі перелічені вище питання.

41. Назвіть правильні визначення:

А) для підприємств одним із базових є ЦВ «Результати виконання кошторису діяльності»;

Б) для бюджетних установ доцільно впровадити ЦВ «Фінансування загального (спеціального) фонду»;

В) для неприбуткових організацій визначальним є ЦВ «Доходи»

Г) назва центрів відповідальності залежить від чисельності суб'єкта господарювання.

42. Для центрів відповідальності «Витрати» характерно:

А) можуть існувати як відокремлені організаційно-адміністративні одиниці;

Б) не можуть входити до складу інших центрів відповідальності;

В) об'єктами обліку, аналізу та контролю діяльності центру витрат є фінансові ресурси;

Г) реструктуризація підприємства при виокремленні ЦВ «Витрати» не є обов'язковою.

43. Важливим питанням для ЦВ «Витрати» є розподіл непрямих витрат за базою:

А) чисельності відповідного персоналу (або ФОП персоналу);

Б) обсягу випуску продукції;

В) фактичного часу роботи обладнання;

Г) із перелічених можливі будь-які варіанти (при цьому базу розподілу необхідно затвердити наказом керівника).

44. Для фінансово-управлінського аналізу характерно:

- А) одночасне застосування аналітичних процедур фінансового та управлінського аналізу;
- Б) аналітичні процедури виключно показників фінансової звітності суб'єкта;
- В) метою ФУА є отримання інформації для бюджетування витрат;
- Г) серед предметів такого аналізу – економічна ефективність виробничого процесу, зокрема, в частині виробничих витрат.

45. Для внутрішнього аудиту діяльності центрів відповідальності характерно:

- А) його предметом є перевірка дотримання планових показників, доведених центру;
- Б) в процесі внутрішнього аудиту застосовуються прийоми документального та фактичного контролю з метою розгорнутої оцінки питань, що є об'єктом такого аудиту;
- В) внутрішній аудит ототожнюється з внутрішнім контролем;
- Г) для проведення внутрішнього аудиту необхідно залучати зовнішніх аудиторів.

46. Серед етапів внутрішнього аудиту:

- А) заключення договору на проведення;
- Б) повідомлення зовнішніх контролюючих органів про результати виявлених порушень;
- В) планування, операційна функція;
- Г) розробка бізнес-плану розвитку в рамках функціонування певного центру відповідальності.

47. Що на даний час є визначальним для організації облікової системи підприємства:

- А) вимір господарських операцій, які впливають на формування фінансового результату;
- Б) вимір господарських операцій, що відображають виконання керівництвом заходів соціального забезпечення;
- В) реєстрація фактів соціально-орієнтованої господарської діяльності;

Г) системна реєстрація господарських операцій, результати яких відображені у формах фінансової звітності.

48. Вкажіть визначення, властиві екологічному обліку:

А) система виявлення, вимірювання, реєстрації, нагромадження, узагальнення, зберігання, оброблення та підготовки релевантної інформації про діяльність підприємства в галузі природокористування;

Б) невід'ємна частина в загальній системі бухгалтерського обліку

В) поєднання бухгалтерського обліку, управлінського обліку, обліку податкових розрахунків податкового;

Г) все вище перелічене.

49. Система екологічного обліку, характерна для суб'єктів малого бізнесу, передбачає:

А) складання екобалансів;

Б) ведення аналітичних субрахунків до рахунків бухгалтерського обліку з метою диференційованого відображення екологічних аспектів підприємства;

В) управлінський облік заходів екологічного менеджменту;

Г) оцінку та вимір ефекту впливу на навколишнє природне середовище.

50. У активній стороні Балансу (Звіту про фінансовий стан) до позицій, що стосуються екологічних аспектів діяльності підприємства, можуть бути, наприклад, віднесені:

А) відрахування до резервних фондів на відшкодування завданої шкоди навколишньому середовищу;

Б) нараховані зобов'язання по сплаті екологічних зборів;

В) відрахування до резервного фонду на виконання зобов'язань з рекультиватії земель;

Г) основні засоби природоохоронного призначення.

51. У Плані рахунків бухгалтерського обліку необхідно передбачити аналітичні субрахунки до рахунків, що відображають:

- А) виручку від продажу сонцезахисних окулярів (готова продукція підприємства);
- Б) витрати на придбання екологічно чистої сировини;
- В) премії за показниками виробничої діяльності;
- Г) амортизаційні відрахування устаткування адміністративного призначення.

52. Умовні екологічні зобов'язання відображаються на рахунках бухгалтерського обліку:

- А) не підлягають відображенню в бухгалтерському обліку;
- Б) 39 “ Витрати майбутніх періодів ”;
- В) 47 “ Забезпечення майбутніх витрат і платежів ”;
- Г) 69 “ Доходи майбутніх періодів ” (за видами доходів).

53. Соціальний облік у міжнародній практиці :

- А) надання інформації про кадри, продукцію та послуги і орієнтований на недопущення або скорочення масштабів забруднення навколишнього середовища;
- Б) облік соціального забезпечення працівників підприємства;
- В) фактів соціального впливу результатів господарської діяльності на соціальний розвиток суспільства;
- Г) облік соціальних витрат, основна частина яких пов'язана з екологією.

54. Залежно від того, інтереси яких груп заінтересованих осіб задовольняються в результаті впровадження окремих заходів, об'єкти бухгалтерського обліку соціально відповідальної діяльності групуються:

- А) заходи, спрямовані на задоволення інтересів власників (в т.ч. акціонерів);
- Б) групи операцій, що забезпечують внутрішню та зовнішню соціально відповідальну діяльність;
- В) спрямовані на задоволення інтересів контрагентів, інвесторів;
- Г) спрямовані на задоволення держави, місцевої громади та суспільних інститутів.

55. Для професійної відповідності бухгалтера Концепції суспільно-економічного розвитку, він повинен:

- А) бути, як людина, доброю, порядною, чесною, щирою;
- Б) могли забезпечити правовий захист свій та своїх підлеглих;
- В) дотримуватись в результатах своєї роботи достовірності, професіоналізму, якості послуг, довіри своїх користувачів;
- Г) дотримуватись всіх вище перелічених критеріїв оцінки професіоналізму.

56. Соціальний капітал в системі бухгалтерського обліку виникає у випадках:

- А) якщо при продажу матеріальний актив оцінений за балансовою вартістю (з ПДВ);
- Б) якщо при продажу на фондовому ринку цінних паперів є різниця між номінальною та ринковою їх вартістю;
- В) якщо головний бухгалтер та керівник в родинних стосунках, працюють злагоджено та довірливо;
- Г) якщо у формах фінансової звітності обліковано збільшення показників нерозподіленого прибутку.

57. Для дієвості колективного договору в питаннях забезпечення соціальної відповідальності бізнесу необхідно:

- А) правомірно застосування зазначені в договорі податкові пільги;
- Б) використовувати нормативно врегульовані соціальні виплати з урахуванням пільгового оподаткування;
- В) залучати до розробки колективного договору головного бухгалтера;
- Г) передбачати нормування праці та відповідний контроль за його дотриманням.

58. Термін «соціальна виплата» характеризує:

- А) мотивацію на якісну роботу працівника;
- Б) форму відшкодування працівнику затрачених ним зусиль при виконанні посадових обов'язків;
- В) сукупність дій щодо надання працівнику відшкодування затрачених ним зусиль при виконанні посадових обов'язків;
- Г) сукупність дій щодо надання працівнику мотиваційного або компенсаційного відшкодування як за професійність, так і за критеріями соціальної незахищеності.

59. Підприємницький ризик – це:

- А) імовірність виникнення збитків;
- Б) імовірність неодержання доходів;
- В) невизначеність очікуваних доходів;
- Г) всі перелічені фактори.

60. Основні нефінансові способи зменшення ризику:

- А) страхування ризику через передачу його страховій компанії;
- Б) розподіл ризику між учасниками проекту з визначеними компетенціями таких учасників щодо надійності хеджування ризиків;
- В) утворення резервного фонду на розмір очікуваних втрат;
- Г) зміцнення технологічних парламентів виробничої діяльності підприємства.

61. Економічна безпека характеризується :

- А) найбільш продуктивним виробничим циклом;
- Б) забезпеченням соціально-екологічної складової підприємницької діяльності;
- В) станом ресурсів і підприємницьких можливостей, за якого гарантується найбільш ефективно їхнє використання для досягнення мети та вирішення завдань господарської діяльності;
- Г) стабільною позитивною динамікою одержання прибутку.

62. В частині критеріїв та відсотків суттєвості оцінки активів:

- А) суттєвість відхилення залишкової вартості необоротних активів від їх справедливої вартості - до 5 % справедливої вартості активу;
- Б) суттєвість визначення подібності активів доцільно - у діапазоні до 10 % справедливої вартості об'єктів обміну;
- В) для показників виробничих запасів в Балансі - до 5 % підсумку балансу;
- Г) облік операцій із активами здійснюється виключно за їх балансовою вартістю.

63. Алгоритм управління ризиками не передбачає:

- А) встановлення межі допустимого ризику;

Б) оцінку зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на рівень ризику;

В) вибір методів нейтралізації ризиків;

Г) нарахування забезпечення в розмірі очікуваного ризику із списанням суми забезпечення рівномірними частинами протягом періоду очікуваного його виявлення.

64. Фінансові фактори, що визначають внутрішні фінансові ризики підприємства:

А) тривалий строк окупності початкових інвестицій;

Б) низька ефективність використання основних виробничих засобів;

В) неефективний фінансовий менеджмент;

Г) невдало сформований фондовий портфель.

65. Схема децентралізованої організації обліку передбачає:

А) збір бухгалтерських даних в окремих виробничих підрозділах;

Б) збір та обробку бухгалтерських даних в окремих виробничих підрозділах;

В) збір, обробку і формування бухгалтерських даних в окремих виробничих підрозділах;

Г) формування звітних даних окремими структурними підрозділами.

66. Типи організаційної структури апарату бухгалтерського обліку:

А) лінійна, ієрархічна, лінійно-штабна;

Б) лінійна, лінійно-штабна, комбінована;

В) ієрархічна, лінійна, комбінована;

Г) функціональна, лінійно-штабна, комбінована.

67. Принцип організації бухгалтерії за функціональним типом передбачає:

А) розподіл функцій управління, виділення спеціальних структурних підрозділів, що виконують комплекс облікових операцій;

Б) розпорядження, що передається тільки через старшого бухгалтера на правах головного по всіх рівнях;

В) розпорядження від керівних осіб передаються не самому виконавцю, а через відповідного керівника, який очолює підрозділ бухгалтерії;

Г) створення спеціальних консультативних підрозділів на різних рівнях управління.

68. Принцип організації бухгалтерії за функціональним типом передбачає:

А) розподіл функцій управління, виділення спеціальних структурних підрозділів, що виконують комплекс облікових операцій;

Б) розпорядження, що передається тільки через старшого бухгалтера на правах головного по всіх рівнях;

В) розпорядження від керівних осіб передаються не самому виконавцю, а через відповідного керівника, який очолює підрозділ бухгалтерії;

Г) створення спеціальних консультативних підрозділів на різних рівнях управління.

69. Визначення торговельної націнки проводиться:

А) по кожному моменту відвантаження;

Б) по кожному моменту відвантаження або за розрахунком середньої торговельної націнки на реалізовані товари;

В) по кожному моменту оплати;

Г) за кожним договором на поставку товарів.

70. Різниця між трансфертною ціною певного продукту та відповідною ціною цього продукту для клієнта:

А) комерційна надбавка;

Б) комерційна маржа;

В) трансфертна маржа;

Г) маржинальний дохід.

6. ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Активи - це ресурси, що контролюються підприємством у результаті минулих управлінських рішень, при використанні яких у майбутньому очікується надходження економічних зисків.

Аналіз відносних показників (коефіцієнтів) - розрахунок відносин даних звітності, визначення взаємозв'язків показників.

Аналіз ліквідності - характеризує можливість підприємства виконувати свої короткострокові зобов'язання із своїх поточних активів.

Аналіз фінансового стану - це частина загального аналізу господарської діяльності підприємства, який складається з двох взаємозв'язаних розділів: фінансового та управлінського аналізу.

Баланс консолідований - це зведена бухгалтерська звітність щодо діяльності й фінансових результатів материнської та дочірніх компаній або монополій, концернів загалом.

Бюджет - це оперативний фінансовий план на короткостроковий період, що розробляється, як правило, в рамках наступного кварталу з розбивкою по місяцях (і менших періодах), що відображає надходження і витрачання грошових коштів у процесі здійснення конкретних видів фінансово-господарської діяльності підприємства.

Бухгалтерський облік - це процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень.

Внутрішньогосподарська (управлінська) звітність - це спеціальна звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку і призначена для задоволення потреб в інформації внутрішніх користувачів - органів управління підприємства.

Гудвіл - 1) перевищення вартості придбання над часткою покупця у справедливій вартості ідентифікованих (тобто перевірених і визнаних покупцем) активів та зобов'язань на дату придбання; 2) вартісна оцінка набору активів, яка може бути визначена тільки у результаті продажу усієї сукупності активів як цілісного майнового комплексу у вигляді різниці між ринковою ціною компанії та балансовою вартістю її активів; 3) переваги, які одержує компанія при покупці вже існуючого підприємства.

Збалансована система показників (англ. *Balanced Scorecard* (*BSC*)) - це система менеджменту, розроблена на початку 1990-

х років Робертом Капланом і Девідом Нортоном. Її призначення - забезпечити чіткіше формулювання стратегічних планів та їхню реалізацію - є ширшим за призначення систем, які лише вимірюють фінансові показники. Збалансована система показників - джерело інформації як щодо внутрішніх процесів в установі, так і щодо їхніх зовнішніх наслідків.

Експертний метод - опитування спеціалістів-експертів, яке обґрунтовується гіпотезою про наявність у них вміння з високим рівнем достовірності оцінити важливість і значення досліджуваної проблеми, яке застосовується у фінансовому аналізі при відсутності інформації про явище, що досліджується, або недостатній рівень її достовірності.

Інноваційний продукт - результат профінансованої науково-дослідної чи дослідно-конструкторської розробки, що відповідає нормативним вимогам.

Інноваційна продукція - нові конкурентоздатні товари чи послуги, що відповідають сучасним вимогам.

Інноваційний проект - комплект документів, що визначає процедуру і комплекс усіх необхідних заходів (у тому числі інвестиційних) щодо створення і реалізації інноваційного продукту та інноваційної продукції; пріоритетний інноваційний проект - інноваційний проект, що належить до одного з пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, затверджених Верховною Радою України.

Капіталізація - 1) перетворення частини прибутку в капітал; 2) визначення вартості об'єкта оцінки на засадах очікуваного чи отриманого доходу від його використання. Вона може здійснюватись з використанням ставки капіталізації (пряма капіталізація) або ставки дисконту (непряма капіталізація або дисконтування); 3) визначення вартості об'єкта оцінки на підставі чистого операційного або рентного доходу від його використання.

Капітальні вкладення - затрати на створення нових, або розширення, реконструкцію чи модернізацію діючих основних фондів виробничого і невиробничого призначення.

Консолідація - 1) складання балансів та звітів про прибутки і збитки підприємств, що входять у корпорацію у зведений звіт, у основі якого економічна єдність корпорації. У результаті зведення (консолідації) виключається повторний рахунок у корпоративному

центрі та суб'єктах корпорації. Окремі баланси не просто складаються, при цьому виключають взаємні поставки і послуги, вимоги та зобов'язання; 2) переоформлення зобов'язання по раніше отриманому кредиту чи облігаційної позики на новий кредит чи емісію цінних паперів з метою продовження користування залученими раніше коштами у наступному періоді.

Консолідована фінансова звітність - фінансова звітність, яка відображає фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці.

Лізинг - 1) господарська операція, за якою лізингодавець передає лізингоодержувачу право користування активом за плату та на певний період часу; 2) довгострокова оренда устаткування, машин, споруд виробничого призначення. Лізинг забезпечує можливість промисловим компаніям отримати необхідне устаткування без значних одноразових затрат грошових засобів, неминучих при звичайній торгівлі. Банки також можуть здавати в оренду засоби виробництва, придбані за власні кошти; 3) здача в оренду на тривалий строк предметів довгочасного користування.

Лізинг з неповною окупністю (**оперативний лізинг**) - один з видів лізингу, коли термін договору менший за нормативний термін служби майна і протягом якого окупається лише частина вартості лізингового майна, яке після закінчення терміну договору повертається лізингодавцю.

Лізинг з повною окупністю (**фінансовий лізинг**) - один з видів лізингу, коли термін договору дорівнює нормативному терміну служби майна і протягом якого відбувається повна виплата лізингодавцю вартості майна, яке переходить після цього у власність лізингокористувача.

Пов'язані сторони - це підприємства, відносини між якими дають можливість одній стороні контролювати іншу, тобто істотно впливати на прийняття фінансових та оперативних рішень.

Трансфертна ціна - ціна, за якою продукти або послуги одного центру відповідальності компанії передаються іншому центру відповідальності цієї компанії.

Стратегічне планування - процес визначення дій, необхідних для досягнення стратегічної мети. Результатом стратегічного планування є довгостроковий план фірми, розрахований на 10-15

Сталий розвиток (англ. *Sustainable development*) -

загальна концепція стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі. Сталий розвиток - це керований розвиток. Основою його керованості є системний підхід та сучасні інформаційні технології, які дозволяють дуже швидко моделювати різні варіанти напрямків розвитку, з високою точністю прогнозувати їх результати та вибрати найбільш оптимальний.

Управлінський облік - це процес виявлення, вимірювання, збирання, нагромадження, аналізу, підготовки, інтерпретації та передачі облікової інформації, яка використовується управлінським персоналом всередині підприємства при прийнятті управлінських рішень та для забезпечення ефективного використання ресурсів.

Фінансова стратегія - 1) комплекс заходів, направлених на досягнення перспективної фінансової мети; 2) якісно визначена, узагальнена модель фінансових дій організації, що їй необхідно реалізувати для досягнення поставлених цілей за допомогою координації і розподілу своїх ресурсів; 3) довгострокова мета діяльності підприємства, держави, суспільства, що відображає основні принципи його фінансової політики та вибору фінансового забезпечення реалізації корпоративного управління; траєкторія довгострокового руху фінансових ресурсів, обумовлена перспективними завданнями, що впливають із прийнятої фінансової політики.

Якість облікової інформації - сукупність властивостей, що відображають, ступінь придатності конкретної обліково-аналітичної інформації або даних про об'єкти і їхній взаємозв'язок, для досягнення цілей, що стоять перед користувачем.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: Навчально-практичний посібник (доповнене видання) / За ред. С. Ф. Голова. – Дніпропетровськ : ТОВ «Баланс – Клуб», 2012. – 832 с.
2. Корягін М.В. Оцінювання вартості підприємства в системі бухгалтерського обліку : Монографія / М.В. Корягін. — Львів: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2012. — 62 с.
3. Кужельний М.В., Левицька С.О. Організація обліку: підручник / М.В. Кужельний, С.О. Левицька. – Рівне: НУВГП, 2010. – 230 с.
4. Максимова В.Ф. Бухгалтерський облік : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / В.Ф. Максимова. – Одеса : ОНЕУ, 2012. – 670 с.
5. Організація бухгалтерського обліку: Підручник / Бутинець Ф.Ф., Лайчук С.М., Олійник О.В., Шигун М.М. – Житомир : ЖІПІ 2009 р. – 520 с.
6. Пушкар М.С., Щирба М.Т. Теорія і практика формування облікової політики: Монографія. – Тернопіль: Карт-бланш, 2009. – 260 с.
7. Сопко В.В., Сопко О.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: Підручник / В.В. Сопко, О.В. Сопко. – К.: КНЕУ, 2012. – 412 с.
8. Фаріон І.Д., Перезовова І.В. Організація обліку, контролю й аналізу: Навчальний посібник / За ред. д.е.н., проф. І.Д. Фаріона. – Тернопіль : Економічна думка, 2010. – 487 с.
9. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К. : Знання, 2011. – 580 с.

Допоміжна література

10. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
11. Порядок подання фінансової звітності : постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2011 року за №428.
12. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. за № 73.

13. Міжнародні стандарти фінансової звітності / [Електронний ресурс] // Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_010.

14. Загородній А.Г. Облік і аудит: термінологічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Г.О. Партин, Л.М. Пилипенко. — 2-ге вид, доопрац. і доп. — Львів: Видавництво Львівської політехніки; ПП НВФ «Біарп», 2012. — 632 с.

15. Нападовська Л.В. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни «Управлінський облік» / Л.В. Нападовська. К. : Держ. акад. статистики, обліку та аудиту. – 2006. – 296 с.

16. Пронь Н.О. Документування в Україні: сучасний стан та напрями наступних досліджень / Пронь Н.О. // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – Кіровоград : КНТУ, 2011. – Вип. 20, ч.1. – с. 47-52.

17. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік [текст] : навч. посіб. / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К. : "Центр учбової літератури", 2013. – 688 с.

18. Організація бухгалтерського обліку [Текст] : навчальний посібник / Ю.Д. Чацкіс [та ін.]; М-во освіти і науки України, Донецький нац. ун-т економіки і торгівля ім. Туган-Барановського, Ін-т обліку і фінансів, К-ра бухгалтерського обліку. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 564 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.libr.rv.ua/> – Рівненська державна обласна бібліотека.

2. <http://www.library.snu.edu.ua/> – Наукова бібліотека.

3. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського

4. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/> – Законодавство України.

5. <http://www.rstu.rv.ua/book.html/> – Бібліотека НУВГП.